

Слинько Марія,

здобувачка II освітнього рівня (магістратура) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: Павленко Юлія,

кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Суспільство невпинно рухається вперед, розвивається. Відповідно, основним завданням педагога є освіта і виховання нового покоління в оновлених умовах. Сучасні молодші школярі – це покоління Альфа, важливо їх зацікавлювати та привертати увагу до навчання особливими способами.

Ефективне формування мовно-літературної компетентності молодших школярів неможливе без застосування інтерактивних форм і методів навчання, таких як, наприклад, дидактичні ігри.

Відомі вітчизняні дидакти у свої працях висвітлювати проблему застосування дидактичних ігор у рідномовній початковій освіті (К. Ушинський, В. Сухомлинський, О. Савченко, М. Вашуленко, О. Вашуленко та ін.).

Про важливість гри в житті дитини А. Макаренко писав: «Гра має важливе значення в житті дитини, має те саме значення, яке у дорослого має діяльність, робота, служба. Якою буде дитина в грі, такою вона буде і в праці, коли виросте. Тому виховання майбутнього діяча відбувається перш за все в грі» [1, с. 145].

Аналізуючи працю О. Савченко, бачимо, що для неї особливо важливим є використання дидактичних ігор разом з навчальною діяльністю, тоді коли відбувається перехід від дошкільника до першокласника. Це допомагає зробити поступову зміну діяльності від ігрової до навчальної [2, с. 191].

К. Ушинський зазначав, що використання формального заучування готового матеріалу не є дієвим і вимагав від учнів, щоб ті пояснювали свої дії за допомогою дидактичного матеріалу та робили висновки до виконаного ними завдання [3].

Відтак, гра є важливим і невід'ємним компонентом життя дитини, а використання її під час навчання, на нашу думку, є обов'язковим. Не виключенням є і уроки української мови.

Під час гри в учнів виробляється звичка самостійно думати, зосереджуватися, розвивати увагу та уяву. Вони пізнають світ, досліджують його не отримуючи стрес від навчального навантаження, а з цікавістю та бажанням виконують завдання. Видатний педагог К. Ушинський писав: «Зробити серйозне заняття для дитини цікавим – ось завдання початкового навчання. Кожна здорова дитина потребує діяльності і до того ж серйозної діяльності... З перших ж уроків привчайте дитину полюбити свої обов'язки й знаходити приємність в їх виконанні» [3].

Дидактична гра – незамінний компонент освітнього процесу в початковій школі. Це вид навчальних завдань, який організований у вигляді навчальних ігор з допомогою дидактичних матеріалів, які активно використовуються.

За О. Савченко, дидактична гра виконує такі функції:

- активізують інтерес та увагу дітей;
- розвивають пізнавальні здібності, кмітливість, уяву;
- закріплюють знання, вміння та навички;
- тренують сенсорні вміння, навички тощо [2, с. 192].

На нашу думку, на уроках української мови дуже важливо використовувати дидактичні ігри. Вони допоможуть міцному засвоєнню власне предметного змісту, формуванню комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей, сприятимуть формуванню особистості здобувачів освіти із

застосуванням засобів різних видів мовленнєвої діяльності, забезпечать розвиток мовленнєво-творчих здібностей молодших школярів.

Підкреслимо, що дидактичні ігри можна використовувати на будь-якому етапі уроку української мови. Важливо щоб, вони не містили громіздких правил та були легкі і швидкі в організації. Тому, вважаємо, що на уроках української мови варто дотримуватись таких вимог: відповідність змісту гри дидактичній меті уроку; адекватність форм проведення гри змісту уроку; посиленість гри для кожної дитини (завдяки диференціації навчання); різноманітність ігор; правила гри – прості і чітко сформульовані; підсумок уроку – чіткий і справедливий.

Одну і ту саму дидактичну гру не потрібно використовувати багато разів. Це швидко буде набридати дітям і оволодіння мовно-літературною компетентністю не матиме успіху. Варто чергувати ігри, а також використовувати різні онлайн платформи для створення ігрових завдань (Розвиток дитини, LearningApps.org).

Отже, застосування дидактичних ігор в навчанні молодших школярів української мови повинно займати важливе місце. Це вимагає від вчителя ґрунтовної підготовки, розуміння відповідальності за результат формування мовно-літературної компетентності.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт початкової загальної освіти. 2018. URL : <http://mon.gov.ua/content>.
2. Макаренко А. С. Проблеми шкільного виховання. *Методика виховної роботи*. Київ, 1990. С. 139–205.
3. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: Київ: Генеза, 2002. 368 с.
4. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори. Київ, Радянська школа, 1949, с. 213.